

SEPA – budúcnosť v oblasti platieb

SEPA (Single Euro Payments Area), v preklade – jednotná oblasť platieb v eurách, predstavuje iniciatívu v oblasti platobnej integrácie. Cieľom SEPA je vytvorenie harmonizovaných platobných rámcov pre elektronické platby v eurách s vyplývajúcou integráciou veľkého množstva domácich úhrad a inkás do súboru európskych platobných schém s termínom prechodu od 1. februára 2014.

Legislatívny rámec pre projekt SEPA predstavuje „Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 260/2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009“ (ďalej len „SEPA nariadenie“). **SEPA nariadenie definuje 1. február 2014 ako konečný termín prechodu na SEPA úhrady a SEPA inkasá, ktoré nahradia súčasné domáce platobné nástroje.**

SEPA nariadenie má dosah na poskytovateľov platobných služieb a tiež na používateľov platobných služieb. Nasledujúci text sa zameriava na používateľov platobných služieb, ktorí nie sú spotrebiteľia, teda firmy, malé a stredné podniky a obchodníci.

V súlade so SEPA nariadením vyplývajú používateľovi platobných služieb v Slovenskej republike, ktorý nie je spotrebiteľom, nasledovné povinnosti:

- Najneskôr od 1. februára 2014 uvádzať v komunikácii so svojim poskytovateľom platobných služieb číslo účtu vo formáte IBAN, a to v prípade domácich aj cezhraničných platobných transakcií.

- Uvádzať swiftový kód BIC pri cezhraničných platobných transakciách od 1. februára 2016. Od tohto termínu nebude poskytovateľ platobných služieb vyžadovať BIC v rámci SEPA priestoru.

- Prijíť opatrenia pre používanie štandardov správ ISO 20022 XML v súboroch platobných transakcií v komunikácii s poskytovateľom platobných služieb najneskôr od 1. februára 2016. Do uvedeného termínu môžu byť zo strany poskytovateľa platobných služieb realizované pre túto povinnosť služby konverzie.

SEPA platobné nástroje

Najrozšírenejším SEPA platobným nástrojom je **SEPA úhrada**, ktorá predstavuje platbu v eurách v rámci SEPA priestoru

s pripísaním na účet príjemcu najneskôr nasledujúci pracovný deň po prijatí platobného príkazu, pričom všetky bankové poplatky sú zdieľané medzi platiteľom a príjemcom. IBAN a v prípade cezhraničnej platby do 1. februára 2016 aj BIC musia byť použité ako identifikátory účtu. Používateľ platobných služieb zároveň musí poskytnúť údaje uvedené v článku 5 SEPA nariadenia a detailne v jeho prílohe. Platbu môže sprevádzať text v rozsahu až 140 znakov a k dispozícii je komplexný súbor pravidiel pre odmietnutie a vrátenie platby.

SEPA inkaso je inkaso v eurách v rámci SEPA priestoru so štandardizovanými podmienkami pre vykonávanie inkasa (opa-

Užitočné odkazy:

- **Európska centrálna banka (ECB)**
<http://www.ecb.int/paym/sepa/html/index.en.html>
- **Európska komisia (EC)**
http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/index_en.htm
- **Európska platobná rada (EPC)**
<http://www.europeanpaymentscouncil.eu/>
- **Národná banka Slovenka (NBS)**
<http://www.nbs.sk/sk/platobne-systemy/sepa>

kovaného aj jednorazového). V súvislosti so SEPA inkasom platobný príkaz predkladá príjemca svojmu poskytovateľovi platobných služieb na základe predchádzajúceho súhlasu, ktorý bol daný platiteľom. Príkaz na inkaso má byť zaslaný najneskôr 5 pracovných dní pred dátumom splatnosti v prípade prvého alebo jednorazového inkasa a najneskôr dva pracovné dni v prípade nasledujúcich opakovaných inkás. Ako identifikátory sú používané IBAN a v prípade cezhraničnej platby do 1. februára 2016 aj BIC. Používateľ platobných služieb bude povinný poskytnúť údaje uvedené v článku 5 SEPA nariadenia a podrobne v jeho prílohe. Povinnou náležitosťou

SEPA inkasných správ bude tiež identifikátor príjemcu – CID, t. j. číslo, pridelené príjemcovi inkasa – právnickej alebo fyzickej osobe. Toto jedinečné číslo bude pridelené príjemcovi inkasa na základe jeho žiadosti predloženej poskytovateľovi platobných služieb príjemcu. Zároveň je dôležité, že podľa článku 7 SEPA nariadenia zostávajú v platnosti existujúce mandáty, predstavujúce súhlasy na inkaso platné do 1. februára 2014. Podrobný súpis pravidiel pre SEPA úhrady a SEPA inkasá – SEPA Credit Transfer Rulebook a SEPA Direct Debit Rulebook – je k dispozícii na webovej stránke Európskej platobnej rady.

V prípade **platobných kariet** sa zmeny týkajú rovnako debetných ako kreditných kariet. Držitelia platobných kariet môžu platiť alebo vyberať hotovosť tou istou platobnou kartou v Slovenskej republike a vo všetkých krajinách SEPA. Platobné karty sú štandardizované, všeobecne akceptované, so zvýšenými bezpečnostnými prvkami súvisiacimi s implementáciou EMV čipovej technológie a autentifikáciou PIN kódom.

Výhody SEPA

Zavádzanie inovatívnych a konkurencieschopných SEPA platobných služieb predstavuje nárast efektivity pre podniky a orgány verejnej správy. Spoločné štandardy, rýchlejšie zúčtovanie a zjednodušené spracovanie vedie k zlepšeniu cash flow, zníženiu nákladov a uľahčuje prístup na nové trhy. Zavedenie SEPA štandardov zároveň prináša ďalšie výhody, z ktorých možno spomenúť nasledovné:

- SEPA umožní organizáciám znížiť počet bankových účtov a teoreticky vykonávať konsolidáciu platieb a riadenie likvidity na jednom mieste.
- Platobné transakcie sa zjednodušia, pretože všetky prichádzajúce a odchádzajúce platby môžu byť v rovnakom formáte.
- Zvýšenie počtu elektronických transakcií zjednoduší procesy back office a zníži náklady a riziká manipulácie s hotovosťou.

Pre zabezpečenie harmonizácie so SEPA nariadením Európska platobná rada odporúča organizáciám zanalyzovať vplyv SEPA na ich prevádzkové modely, pričom skúsenosti v tejto oblasti preukazujú, že prechod na SEPA technické normy je prospešný, ale vyžaduje starostlivé plánovanie. V príprave konverzie na IBAN sa odporúča preskúmať fakturácie a účtovné postupy, prispôbiť všetky systémy, ktoré pracujú na základe čísiel účtov, stanoviť štandardné postupy pre cezhraničné platby, pridať chýbajúce IBAN a BIC kódy a zabezpečiť ľahko prístupné informácie o IBAN a BIC pre obchodných partnerov a zákazníkov. ■

Ing. Miroslava Kotasová, NBS